

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen bij GS : 8 mei 2025

Datum GS-besluit :

Vragen nr. 45

Vragen van **mevrouw M. van Aesch (Partij voor de Dieren)** over het storten van het omstreden granuliet in het Alkmaardermeer.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op **8 mei 2025** door het lid van Provinciale Staten, mevrouw **M. van Aesch (Partij voor de Dieren)**, de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingediend.

INLEIDING VRAGEN

In het Alkmaardermeer wordt 50.000 kubieke meter granuliet gestort, een afvalstof uit de steenindustrie. Granuliet bevat het bindmiddel polyacrylamide. Bij afbraak van dit middel kan onder andere de Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS) acrylamide vrijkomen, een kankerverwekkende stof en al in lage hoeveelheden toxisch.

Volgens deskundigen zou granuliet daarom nooit in het oppervlaktewater gebruikt mogen worden, zie onder andere de uitzendingen van Zembla over granuliet in 2020 en daarna.ⁱ Het gerechtshof in Den Haag concludeerde dat door de bijmenging van de chemische stof polyacrylamide niet mag worden geclassificeerd als grond en daardoor niet als opvullingsmateriaal mag worden gestort in (diepe) wateren.^{ii iii} Wat in het Alkmaardermeer dus wel gebeurt. Toepassing in diepe plassen wordt ook sterk afgeraden door het RIVM.^{iv} De leverancier van het granuliet, Graniet Import Benelux, is na de uitspraak van het gerechtshof in cassatie gegaan en gaat door met storten.

Het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) zegt het granuliet te gebruiken als kern van een dam die het recreatieschap aanlegt. Als deel van het project Oever- en natuurontwikkeling Saskerleidam. De projectmanager van het recreatieschap stelt dat het granuliet schoon is. "De hele partij is in opdracht van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier getoetst op de aanwezigheid van acrylamide. En dat is niet aangetroffen. Milieutechnisch gezien is dit schoon." Het bestuur van het recreatieschap is niet expliciet geïnformeerd over het gebruik van granuliet. In de stukken wordt in algemene woorden gesproken over zand, aldus een woordvoerder van het bestuur.

Alles wijst erop om granuliet niet toe te passen in het Alkmaardermeer, voor de natuur en voor de mensen die er recreëren zoals zwemmen, kanoën en zeilen.^v

De bewering dat granuliet milieutechnisch gezien schoon is, omdat het geen acrylamide zou bevatten, is merkwaardig en niet correct. Want het gaat erom of het granuliet polyacrylamide bevat, het polymeer dat *in een later stadium* uiteen kan vallen in afbraakproducten als het kankerverwekkende acrylamide. En granuliet bevat per definitie het bindmiddel polyacrylamide.

De provincie is 100 procent aandeelhouder van Recreatie Noord-Holland, waar de recreatieschappen onder vallen.^{vi} Gedeputeerde E. Rommel is lid van het algemeen bestuur van het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.^{vii}

VRAGEN

Vraag 1:

Welk bestuursorgaan is bij het Alkmaardermeer het bevoegde gezag waar het gaat om goedkeuring geven voor het storten van het granuliet?

Vraag 2:

Voor het verondiepen van een plas gelden regels vanuit de Omgevingswet.^{viii}

Welke regels waren in dit geval van toepassing? Geldt er een vergunningplicht voor het storten van granuliet? En een MER-plicht? Hebben GS er zicht op of de regels goed zijn toegepast?

Vraag 3:

Het bestuur van het recreatieschap lijkt er niet van op de hoogte te zijn geweest dat granuliet toegepast zou worden bij het project Oever- en Natuurontwikkeling Sakerleidam. Op haar website zegt het recreatieschap: “De grond die het recreatieschap gebruikt voor het aanleggen van de nieuwe natuur is grotendeels afkomstig uit het Uitgeestermeer. Een klein deel is afkomstig uit de Zaan tussen Knollendam en Wormer.”^{ix}

Kunnen GS c.q. de gedeputeerde als lid van het algemeen bestuur bevestigen dat zij niet op de hoogte waren?

Vraag 4:

In het ‘verwerkingsplan fase 2’ van 21 juni 2024 van Braam Natuurontwikkeling – dat een vergaderstuk is van het algemeen bestuur over het verondiepen van het meer – wordt over het gebruik van grond gesteld: “De grond ten behoeve van het project fase 2 is afkomstig uit verdieping in het Uitgeestermeer (± 100.000 m³ zand/veen uit project Vitaal Platteland), baggerwerk de Zaan (± 60.000 m³ en het restant van elders.”^x Over die grond van elders staat verder: “De grond van elders betreft grond dat zowel civieltechnisch als milieutechnisch geschikt is voor toepassing op Sakerlei.”

Zijn GS van mening dat het algemeen bestuur beter geïnformeerd had moeten worden door de ontwikkelaar over deze ‘grond van elders’, omdat het blijkbaar gaat over granuliet waarover sinds 2020 discussie bestaat (zeker wanneer toegepast in plassen)?

Vraag 5:

Hoe verklaart u dat de projectmanager van het recreatieschap wel op de hoogte was van het gebruik van granuliet, zoals blijkt uit het krantenartikel, en het bestuur niet?

Bent u van mening dat het bestuur wel door de projectmanager hiervan op de hoogte gesteld had moeten worden?

Vraag 6:

Wat is bekend over Braam Natuurontwikkeling? Het bedrijf heeft geen website.

Vraag 7:

Was het betreffende granuliet gecertificeerd? Welke basis had het certificaat?

Achtergrond van deze vraag: Het is in strijd met de regelgeving om granuliet met een certificaat op basis van BRL 9321 als grond in een plas te storten, aldus de uitspraak (6.26) van het gerechtshof in Den Haag, en het storten was dus illegaal.^{xi xii} Wat zou dit kunnen betekenen voor het project Sakerleidendam naar de opvatting van GS?

Vraag 8:

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft – aldus het artikel in het Noordhollands Dagblad – vooroverleg gehad met de projectmanager van het recreatieschap en de aannemer Braam over het gebruik van granuliet. HHNK zou als voorwaarde hebben gesteld dat er geen acrylamide in het granuliet zou zitten.

Is dit aanleiding voor GS om hierover contact op te nemen met HHNK? Immers: acrylamide zit altijd in granuliet in de vorm van polyacrylamide en komt onder bepaalde omstandigheden vrij. Is er sprake van onzorgvuldigheid bij het waterschap, volgens GS?

Vraag 9:

In het 'Verwerkingsplan fase 2' staat onder 8 op blz. 21 een risico-inventarisatie. Daarin wordt niets genoemd over een risico bij het verondiepen in het algemeen, noch over het toepassen van granuliet.

Zijn GS van mening dat dit een omissie is van de aannemer?

Vraag 10:

Onder de risico-inventarisatietabel staat: "Verder zijn er nog risico's van niet technische aard zoals handhavingsverzoeken of juridische procedures van omwonenden of belangstellenden. Onverwachte politieke discussies over milieunormen of andere op het project betrekking hebbende onderwerpen. Om die niet technische risico's te beheersen voert de projectorganisatie een Operationeel Omgevings Plan (OOP) uit."

Is dit OOP inderdaad opgesteld door Braam en gedeeld met het recreatieschap? Zo ja, kan dit gedeeld worden met de commissie?

Vraag 11:

Menen GS dat er geen enkel risico is voor de biodiversiteit? Temeer daar het hier gaat om een project dat de biodiversiteit juist moet stimuleren?

Vraag 12:

Kunnen GS uitleggen op welke manier zij het gebruik van granuliet in het Alkmaardermeer beschouwen in relatie tot de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water?

Vraag 13:

Menen GS dat er geen gevaar is voor recreanten op en aan het meer? Kunnen GS garanderen dat

recreanten veilig in en op het water kunnen vertoeven zonder dat zij – al dan niet op termijn – acrylamide uit het granuliet binnen kunnen krijgen? Wordt er per direct gemonitord?

Vraag 14:

Zijn GS bereid het dagelijks bestuur van het recreatieschap opdracht te geven op zoek te gaan naar een vervanger voor granuliet dat onomstotelijk natuurlijk is en geen negatieve effecten heeft op de waterkwaliteit?

Vraag 15:

Kunnen GS uitleggen op welke manier zij invulling willen geven aan het voorzorgsbeginsel in deze kwestie, mede gezien de conclusies en adviezen destijds van het RIVM over de ‘Afbraak van polyacrylamide en mogelijke vorming acrylamide in diepe plassen’, hoofdstuk 5.2.4?^{xiii}

Vraag 16:

Gaat GS, als 100% eigenaar van de uitvoeringsdienst Recreatie Noord-Holland en lid van het algemeen bestuur van het recreatieschap, alles in het werk zetten om de stort van granuliet per direct stop te laten zetten?

Vraag 17:

Gaat GS eveneens alles in het werk zetten om het al gestorte granuliet te laten verwijderen?

Vraag 18:

Welke andere mogelijkheden zien GS nog om de schade te beperken?

Gedeputeerde Staten zullen de gestelde vragen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 30 dagen na binnenkomst, beantwoorden.

ⁱ [granuliet - Zembla - BNNVARA](#) en [Waarom verdwijnt vervuilde grond in onze natuurplassen? | Zembla](#)

ⁱⁱ [Gerechtshof Den Haag: granuliet met polyacrylamide is geen grond](#)

ⁱⁱⁱ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:GHDHA:2024:810>

^{iv} [Afbraak van polyacrylamide en mogelijke vorming acrylamide in diepe plassen. Een literatuurverkenning | RIVM](#)

^v [Duizenden tonnen omstreden granuliet gestort in recreatiemeer: gevaar voor vrijkomen kankerverwekkend acrylamide | Noordhollands Dagblad](#)

^{vi} [Over - Recreatie Noord-Holland](#)

^{vii} [Bestuur - Beleid en bestuur - Alkmaarder- en Uitgeestermeer](#)

^{viii} [Verondiepen van plassen | Informatiepunt Leefomgeving](#)

^{ix} [Recreatieschap gaat nieuwe natuur realiseren aan Sarkerleidendam - Nieuws - Alkmaarder- en Uitgeestermeer](#)

^x [Document RecreatieNH - 04e Bijlage 1 Verwerkingsplan fase 2 - Versie 10.0 - iBabs Publieksporaal](#)

^{xi} [ECLI:NL:GHDHA:2024:810, Gerechtshof Den Haag, 200.321.231-01](#)

^{xii} [Gerechtshof Den Haag: granuliet met polyacrylamide is geen grond](#)

^{xiii} [Afbraak van polyacrylamide en mogelijke vorming acrylamide in diepe plassen. Een literatuurverkenning | RIVM](#)